

מקור המאמר בזהר פרשת בהעלותך דף פח ע"ב

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּסְעוּדָה
הַשְּׁנִיָּה כָּתוּב אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל
ה'. עַל ה' וְדָאֵי. שְׂאוֹתָהּ
שָׁעָה נִגְלָה הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ,
וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְהַשְּׁלֵמוֹת וְהַחֲדוּדָה שֶׁל
הַעֲתִיק אָנוּ עוֹשִׂים, וְזוֹהֵי
סְעוּדָתוֹ וְדָאֵי.

בְּסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל
שַׁבָּת כָּתוּב וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת
יַעֲקֹב אָבִיךָ. זוֹהֵי הַסְּעוּדָה
שֶׁל זְעִיר אֲנִפִּין שֶׁהוּא
בְּשִׁלְמוֹת. וְכָל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים
מֵאוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִתְּבָרְכִים.
וְצָרִיךְ אָדָם לְשִׂמְחָה בְּסְעוּדָתוֹ
וְלִהְיוֹת הַסְּעוּדוֹת הַלְלוֹ,
שֶׁהֵן סְעוּדוֹת הָאֱמוּנָה
הַשְּׁלֵמָה שֶׁל זֶרַע קְדוֹשׁ שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָאֱמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה
הִיא שְׁלֵמָה וְלֹא שֶׁל עַמִּים
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וּמִזְלוֹת. וּמִשׁוּם כֵּן אָמַר,
(שְׁמוֹת ל"א) בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל.

בֹּא וּרְאֵה, בְּסְעוּדוֹת הַלְלוֹ
נוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם מֵהִיכַל הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם בְּנֵי הָאֱמוּנָה, וּמִי שֶׁפּוֹגֵם סְעוּדָה
אֶחָת מֵהֶם, מֵרְאֵה פָּגַם לְמַעַלָּה, וּמֵרְאֵה אֶת עֲצָמוֹ שֶׁאֵינּוּ מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁאֵינּוּ מִבְּנֵי

בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא, בְּסְעוּדָתָא תְּנִינָא, כְּתִיב (ישעיה נח)
אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יי'. עַל יי' וְדָאֵי. דִּהְיָהִי
שְׁעָתָא אֲתִגְלִיא עֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְכִלְהוּ עֲלָמִין
בְּחֲדוּוֹתָא, וְשְׁלִימוּ וְחֲדוּוֹתָא דְעֲתִיקָא עֲבִדִּינוּ,
וּסְעוּדָתָא דִּילֵיהּ הוּא וְדָאֵי.

בְּסְעוּדָתָא תְּלִיתָאָה דְשַׁבְּתָא, כְּתִיב וְהֶאֱכַלְתִּיךָ
נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. דָּא הִיא סְעוּדָתָא
דְזְעִיר אֲפִין, דִּהְיוּ בְּשְׁלִימוֹתָא. וְכִלְהוּ שִׁיתָא יוֹמִין,
מֵהֵהוּא שְׁלִימוּ מִתְּבָרְכִין. וּבְעֵי בַר נָשׁ לְמַחְדֵי
בְּסְעוּדָתֵיהּ, וְלֹא שְׁלֵמָא אֵלִין סְעוּדָתִי, דְאֵינּוּן
סְעוּדָתִי מֵהֵימְנוּתָא שְׁלִימָתָא, דְזֶרַעַא קְדִישָׁא
דְיִשְׂרָאֵל, דִּי מֵהֵימְנוּתָא עֲלָאָה, דִּהָא דִּילְהוֹן הוּא,
וְלֹא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. וּבְגִינֵי
כֵּן אָמַר, (שְׁמוֹת ל"א) בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

תָּא חֲזִי, בְּסְעוּדָתִי אֵלִין, אֲשֶׁתְּמוּדְעוּן יִשְׂרָאֵל,
דְאֵינּוּן בְּנֵי מַלְכָּא. דְאֵינּוּן מֵהֵיכַלָּא
דְּמַלְכָּא, דְאֵינּוּן בְּנֵי מֵהֵימְנוּתָא, וּמֵאֵן דְּפָגִים
חַד סְעוּדָתָא מִנֵּיהוּ, אַחֲזִי פְּגִימוֹתָא לְעִילָא,

וְשֶׁהֵם מֵהִיכַל הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם בְּנֵי הָאֱמוּנָה, וּמִי שֶׁפּוֹגֵם סְעוּדָה
אֶחָת מֵהֶם, מֵרְאֵה אֶת עֲצָמוֹ שֶׁאֵינּוּ מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁאֵינּוּ מִבְּנֵי

היכל המלך, ושאינו מזרע קדוש של ישראל, ונותנים עליו חמר של שלשה דברים - דין הגיהנם וכו'.

ובא ראה, בכל שאר הזמנים והחגים צריך אדם לשמח ולשמח את העניים, ואם הוא שמח לבדו ולא נותן לעניים - ענשו רב, שהרי לבדו שמח, ולא נותן שמחה לאחר. עליו כתוב (מלאכי ב) וזריתי פֶּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. ואם הוא שמח בשבת, אף על גב שלא נותן לאחר - לא נותנים עליו ענש כבשאר הזמנים והחגים, שכתוב פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. אִמַּר פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם, וְלֹא פֶּרֶשׁ שַׁבְּתֵכֶם. וְכָתוּב (ישעיה א) חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנְאָה וְנַפְשִׁי. וְאֵלֹו שַׁבְּתָה לֹא אִמַּר.

ומשום כך כתוב ביני ובין בני ישראל. ומשום שכל האמונה נמצאת בשבת, נותנים לאדם נשמה אחרת, נשמה עליונה, נשמה שכל השלמות בה, כדגמת העולם

הבא. ומשום כך נקראת שבת. מה זה שבת? שם של הקדוש ברוך הוא, שם שהוא שלם מכל צדדיו.

ואחזי גרמיה דלאו מבני מלכא עלאה הוא, דלאו מבני היכלא דמלכא הוא דלאו מזרעא קדישא דישראל הוא. ויהבין עליה חומרא דתלת מלין, דינא דגיהנם וגו'.

ותא חזי, בכלהו שאר זמנין וחגיגין, בעי בר נש לחדי, ולמחדי למספני. ואי הוא חדי בלחודוי, ולא יהיב למספני, עונשיה סגן, דהא בלחודוי חדי, ולא יהיב חדו לאחרא. עליה פתיב, וזריתי פֶּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. ואי איהו בשבתא חדי, אף על גב דלא יהיב לאחרא, לא יהבין עליה עונשא, כשאר זמנין וחגיגין, דכתוב פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם קאמר, וְלֹא פֶּרֶשׁ שַׁבְּתֵכֶם. וְכָתוּב (ישעיה א) חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנְאָה וְנַפְשִׁי. וְאֵלֹו שַׁבְּתָה לֹא קאמר.

ובגיני כך פתיב, ביני ובין בני ישראל. ומשום דכל מהימנותא אשתכח בשבתא, יהבין ליה לבר נש נשמתא אחרא, נשמתא עלאה, נשמתא דכל שלימו בה, כדוגמא דעלמא דאתי. ובגיני כך אקרי שבת. מהו שבת. שמא דקודשא בריך הוא. שמא דאיהו שלים מכל סטרוי.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כֶּךָ הוּא. אוֹי לְאָדָם שְׁלֵא מְשָׁלִים אֶת שְׂמִיחָה הַמְּלִךְ הַקְּדוֹשׁ. וּמְהִי שְׂמִיחָתוֹ? אֵלּוּ שְׁלֵשׁ הַסְּעוּדוֹת שֶׁל הָאָמוּנָה, סְעוּדוֹת שְׂאֲבָרָהּם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלוּלִים בָּהֶם, וְכֻלָּם שְׂמִיחָה עַל שְׂמִיחָה, אָמוּנָה שְׁלֵמָה מִכָּל צְדָדָיו.

שְׁנֵינּוּ, בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטְרִים הָאָבוֹת, וְכֹל הַבָּנִים יוֹנְקִים, מֵהַ שְׂאִין כֵּן בְּכָל שְׂאֵר הַחֲגִים וְהַזְּמַנִּים. בַּיּוֹם הַזֶּה רִשְׁעֵי הַגִּיהֵנָם נָחִים. בַּיּוֹם הַזֶּה כָּל הַדֵּינִים נִכְפָּים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. בַּיּוֹם הַזֶּה הַתּוֹרָה מִתְעַטְרַת בְּעִטְרוֹת שְׁלֵמוֹת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כֶּךָ הוּא. וְוִי לִיָּה לְבַר נָשׁ, דִּלָּא אֲשָׁלִים חֲדוּוֹתָא דְמַלְכָּא קְדִישָׁא. וּמֵאֵן חֲדוּוֹתָא דִּילִיָּה. אֵלִין תְּלַת סְעוּדָתִי מְהִימְנוּתָא. סְעוּדָתִי דְאֲבָרָהּם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלִילָן בְּהוּ. וְכֻלְהוּ חֲדוּ עַל חֲדוּ מְהִימְנוּתָא שְׁלִימוּתָא, מִכָּל סְטְרוֹי.

תָּאנָא, בַּהֲדִין יוֹמָא מִתְעַטְרָן אַבְרָהָן, וְכֹל בְּנֵינּוּ יִנְקִין, מֵהַ דִּלָּאוּ הָכִי בְּכָל שְׂאֵר חֲגֵין וְזְמַנִּין. בַּהֲדִין יוֹמָא, חֵיבֵיָא דְגִיְהֵנָם גַּיְיָחִין. בַּהֲדִין יוֹמָא, כָּל דֵּינֵין אֲתַכְפִּיין, וְלֹא מִתְעַרִין בְּעַלְמָא. בַּהֲדִין יוֹמָא אוֹרֵייתָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרֵין שְׁלִימִין. בַּיּוֹם הַזֶּה הַתּוֹרָה מִתְעַטְרַת בְּעִטְרוֹת שְׁלֵמוֹת.

סֵפֶר אוֹר הַזֶּהָר (עמוד 296)

וְכֶךָ קִבְּלָתִי מֵאֲדוּנֵי אָבִי מוֹרֵי וְרַבִּי זְכוּרֹנוּ לַחֲיֵי הָעוֹלָם הֵבֵא וְהוּא קִבֵּל מִרְבוּתוֹ רַבִּינוּ דְדוֹר צְבִי מְזִידִיטְשׁוֹב וְרַבִּינוּ יַעֲקֹב בֶּן מֵאֲטִיל מְלוֹבְלִין וְזִקְנֵי הַרְבֵּי הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֶלְכְּסָנְדֵּר זְכוּרֹנוּ לַחֲיֵי הָעוֹלָם הֵבֵא מִקְּאֵמֵאֲרָנָא וְזִקְנֵי הַרְבֵּי הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אַבְרָהָם מְרֻדְכִי זְכוּרֹנוּ לַחֲיֵי הָעוֹלָם הֵבֵא מִפִּינְטְשׁוֹב וְרַבִּינוּ רַבִּי אַבְרָהָם יְהוֹשֻׁעַ הַעֲשִׂיל מֵאֲפֵטָא זְכוּרֹנוּ לַחֲיֵי הָעוֹלָם הֵבֵא וּמְדוּדֵי רַבִּינוּ מִשֵּׁה זְכוּרֹנוּ לַחֲיֵי הָעוֹלָם הֵבֵא מְזִידִיטְשׁוֹב שְׁלֵא לְלַמֵּד כָּלֵל בְּשְׂאֵר סְפָרִים הַמְּיַסְדִּים עַל סְתְרֵי תוֹרָה שְׂאִינָם מְרַבִּי חַיִּים וְיִטְאֵל הַנְּזָכְרִים לְעִיל.

וְלַמּוֹדוּ יְהִיָּה בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה וּבְזֶה אֵין לְבַר יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ שׁוֹם פֶּחַד לְלַמֵּד בְּסְתְרֵי תוֹרָה אֵלָא דִּיקָא אִם הוּא לּוֹמֵד בְּשְׂאֵר סְפָרֵי קִבְּלָה שְׁהֵם חוּץ מִכְּתָבֵי מֶרְן הָאֵר"י זְכוּרֹנוּ לַחֲיֵי הָעוֹלָם הֵבֵא וּפְרַד"ס וְעִשְׂרָה מֵאֲמֵרוֹת וּמִשְׂאֵר סְפָרִים שְׁלָהֶם, כֹּל אֵלּוּ הֵם קְדוּשִׁים, אֲבָל חוּץ מֵהֶם וְכֵן מִי שִׁישׁ לוֹ גְּבַה לֵב וְיודֵעַ בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא אִישׁ יִשְׂרָאֵל נֶאֱמָר וְחִסֵּד וּמִיחָס, לָהֶם לְבַד יֵשׁ סְכָנָה בְּלַמּוּדָם, אֲבָל מִי שִׁישׁ לוֹ לֵב נִשְׁבֵּר מְגֻדֵל צַעַר הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא בְּגִלוּת, וְיִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים הֵם בְּדַחְקוֹת פְּרִנְסָתָם, וְעַד הֵיכֵן הִרְשָׁעִים וְהַחֲצוּזִים מִתְּנַבְרִים בְּעִשְׂרָם עַל יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים לְדַחֵק אוֹתָם בְּיֹתֵר וּלְקַח מֵהֶם פְּרִנְסָתָם, אִישׁ כֵּזֶה בְּלֵב נִשְׁבֵּר שְׁלוֹ אִפְלוּ שֶׁהוּא בְּעַל עֲבֵרוֹת, רוּצֵה לֹמֵר בְּשׁוּגָג וְאִנְס, אֵף עַל פִּי כֵן מִתֵּר לוֹ לְכַתְחֻלָּה לְלַמֵּד, וּמִבְּטִיחַ אֲנִי לוֹ שְׁלֵא יַעֲלֶה עָלָיו כָּל יָמָיו שׁוֹם נֶזֶק עֲבוּר זֶה חָס וְשְׁלוֹם, וְהוּא בְּאִפְן שְׁלַמּוּדוֹ יְהִיָּה לְשִׁמְהָ, וְלֹא שִׁיחֵיהָ מִזֶּה מִקְּבֵל וְיִשְׂרָאֵל נֶאֱמָר וְחִסֵּד נֶאֱמָר וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, הַרְבֵּה שְׂטוּתִים שְׁעוּבֵר בְּדַעְתָּם הַמְּנֻשָּׁם.

וְלַמּוֹד הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה דִּיקָא יְהִי מִשְׁתַּף עִם נְגִלַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא עֶקֶר הַלְחָם שְׁעֲלִיהָ נֶאֱמָר 'כִּי לֹא עַל הַלְחָם' – נְגִלַת הַתּוֹרָה – 'לְבַדוֹ יְחִיהַ הָאָדָם', אֵלָא 'כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי הַשֵּׁם' שֶׁהוּא סְתְרֵי תוֹרָה יְחִיהַ הָאָדָם, וְדִיקָא שְׁנִיָּהם בְּהַשְׁתַּתְּפוֹת אֶחָד בְּיַחַד, וְלֹא זֶה בְּלֹא זֶה. וְהוּא כָּל אֶחָד כְּפִי יְכַלְתּוּ וּמְדַרְגָּתוֹ וּנְפִשׁוֹ וְכַחוֹ דְקִדְשָׁה שִׁישׁ בּוֹ. (הַנְּהַגוֹת צְדִיקִים – כָּלֵלִים מְרַבִּי אֵלִיעֶזֶר צְבִי מִקְּאֵמֵרָנָא)